

DUBL. NOD. D.

Ģīvērtāsa bibliotēka

J. Rainis

Musa mahjās

Sweizeeni daudseem
un weeneem

324 79
balt

Nr. 244/45.

60 šant. (30 rub.)

Rigā

Apgabdjais A. Gulbis

QUEL NOU

W. M.
JL

Almest galv. blonkies
DUBL. NOD.

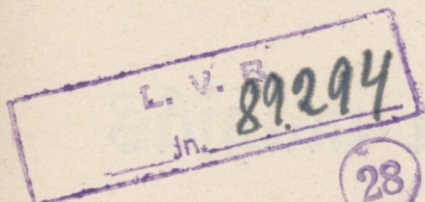
J. Rainis

Musa mahjâs

Gweizeeni daudseem
un weeneem

Rigā

Upgaŭdajis A. Gulbis



M. Gulbja grahmatu speestuve, Rīgā,
Reizjardahrsā eelā 9.



Prologs prologeem

„Rà? Prologs prologeem? Nu, fà tas ffan?
„Tas tà fà preefchwahrdam no jauna preefchwahrds;
„Tam atkal preefchwahrds un besgala tahlat, —
„Un fur tad pats tas wahrds?“

Tas bij jau agrat, —

Ne tifai wahrds, bet darbs, bet leeli darbi,
Bet tifai zitu darbi, furus flusi
Es apbrihnoju, — tifai zita dsihwe,
Pee furas nehmu daku fà pee fawas,
Tà fawu dsihwi tahli paplaschinot. —
Luhf, tu muhs pahraproti, tad wajdsigs bija
Schis prologs prologeem un fweizeeneem,
Ras winu pulku tew nu preefchâ stahda.

Nu nahlat fchurpu, wisi rahditees,
Ras stahwat lepni un fas faunigi,
Ras nedomajât, fa jums gadifees
Sche parahditees plaschâ atflahtibâ,
Ras flufai mahju dsihwei bijât lemti.
Jums eet tâpat fà man, juhs laufâ rauti
No flufa faulgoſcha un peemihlibas,
Un feedotees jums buhs tâpat fà man.

Tad fat, fas efat, fas fche fanahfufchi
No daschadâm un tahlâm malu malam,
No laifeem tuweem un fassin zif feneem,
No fchodeenas un nesinamâm deenam?

Daudf raibas parahdibas druhsmejas,
Gan fwehtfu drehbês eetehrpufchees tehli,
Gan mahju uswalkâ, daschs ij bes fwahrkeem, —
Ras fatifufchees: apfweift leelos brihſchos
Ar plaschu pazilatu ffanu pluhſmu,

Bai ihſu miħlu wahrdu pateift draugam,
 Bai garām ejot pazelt zepuri;
 Te roſas glaudeens naħš, te meerinajums,
 Te pamudinajums, lai neatlaischas,
 Te nogurufcha ſtahwa pazehlums —
 — Aħ, zitu pazelt — taſ ir ſewi pazelt! —,
 Ļar wezeem darbeem atſinums un ſlawā,
 Uſ jaunū darba gaitu eewadijums.
 Jj atbilde te ir uſ jautajumeem:
 „No domā tu par to?” — „Eſ tā un tā.”
 Jz te ij dahwajumi, miħli doti, —
 Un te wiſwairāſ gan buħš pateizibāš
 Ļar wiſu miħlu, labu, kaſ man peeſchirts
 No miħſeem draugeem un no neſinameem,
 Kaſ ir jo miħlaſi, jo nepraſa
 Ne roſas ſpeedeena, tiſ kluſi miħlot
 No ſawas ſauleš ſirdš man uſmet ſtaru.

Juħš Muſas mahjās ſchodeen ſapulzeti,
 Kaſ bijāt iſſaiſiti wiſāš ſemēš,
 Un lai jums newajdsētu ſweſcheem juſtees,
 Jums liħdſi juħſu ſemes, juħſu laiſi, —
 Jo Muſai mahjās plaſchas, wināš tiſpſt
 Jj wiſa paſaule, ij wiſi laiſi,
 Jj taſ, kaſ nau ne paſaulē ne laiſā.
 Juħš reiſē ſehdat ſche ſem oliwaš,
 No taħlaſ ſiltāš ſemes ſweizinajot,
 Un reiſē dſimtenē ſem aħbeles,
 Un atkal taħlumā ſem ſeemeſegles.
 Jums pagahne ar tagadni ſche ſaiſtaš.
 Juħš roſas ſneedsatees: — kaſ ſkaſi runā
 Uſ daudſeem ſimteem un uſ tuħſtoſcheem,
 Un tee, kaſ daſcheem wairakeem tiſ biſt,
 Un tee, kaſ gluſchi weeneem miħli pamahj, —
 Baur jums lai weenee ſateekāš ar daudſeem
 Un kopā pluħſtot ſtipraſi top abi.

Nu, kad juħš paliftu tiſ ſawā dſiħwē,
 Bet aħ, eſ juħtu, — aħ, eſ ſkumji juħtu:

Ji mani lihds juhs raujat sawâ lofâ,
 Zaur wisâm wezâm fahpem raujat zauri —
 — Ko es juhs aizinaju, atminas?!
 Nu juhs fâ kweeschu puhru darat smagu
 Man tâ jau smago dsihwi!

„Smagu, ja,
 „Bet ari pilnu tâ fâ kweeschu puhru.
 „Un wai mehs tewi ari nefaiſtam
 „Ar daudſeem un ar weeneem un ar wiſeem?
 „Tu muhs no ſewis iſlaidi fâ wahrduſ,
 „Ŗam bija zitu firdis eefuſtinat,
 „Nu atgreeschamees mehs un eefuſtinam
 „Tew paſcham firdi, — daritajs bij darbs,
 „Nu darbs top daritajs: Get dsihwe lofâ —“

Tad ejat, ejat jel un dodat meeru!
 „— Mehs doſim meeru tew: to beigt, ſas bij
 „Un jaunuu meeru atraſt jaunâ gaitâ!“

Sem oliwas

Sem muhscham salas ffaistaz oliwas, —
Tew dseefmas sweschumâ ffan fehrigas.

© 1900

Daudfeem

— 1900

Prologs „Statuwei un Dsihwei“ 1)

Nest sweizeenus starp mahkslu un starp tautu,
West tuvos draugos skatuwi un dsihwi,
Best dsihwê zehlumu un mahkslâ spehtu:
Schis masas lapinas pee leeleem mehrteem
Grib sawus deegus wehrpt pee tuhstots audeem. —
Ir dsihwes spoguls skatume: mehs gribam
Jums darit mihlatu scho spoguli,
Jums gaischat redsamu, to skatifat,
Un firdi dskat eespeest jums tās ainas.

Ir dsihwes spoguls skatume: juhs skatat
Tur dsihwi jautru drihs, drihs nopeetnu,
Drihs baigi sadragatu jaunai gaitai,
— Ne sawu laifu ween un sawu waigu,
I swefchas paskaules, lai topat plaschi:
I to, kas bija reis, lai sinat eet;
I to, kas buhs, kas jaeguhst wehl jums;
I to, kas nebuhs jums, kas ziteem buhs,
Kas jazet nahkamibai: — Burwju spoguls,
Kahds Faustam bij, to luhkot Gellenu.

Tai burwju spoguli pluhst ainu druhsma,
Tur schlehrsclus schketot zihnass drama schliht,
Tur glesnu epu-krausti lihdsas sehð
Un malâ klusi skatas skaitas steigas,
Un sin, wiss beigas juhras klehti friht.
Bet jums ir jasin: drama otra dsihwe,
Par muhsu spilgtat-ihsa, skaitat-zehla,
Speht weenâ elpâ twert, to dsihwo muhschu.
Top pati dsihwe aschin-plascha straume,
Alst jauna weida pasaul's atsinai.

1) Rodrukats „Statuwê un Dsihwê“ 1913. g. Nr. 1.

Un winas rihts nau weens — tiſ gauſais prahts —
 Ur wiſeem prahteem, juhtekſeem un juhtam,
 Ur wiſu patibu juhs ſinu ſuhzat,
 Un wiſas mahſſlas dwehſles wahrtus wer,
 Un raiſas patiba ſâ ſarâ pumpurs.

Juhs plaſchâs telpâs ſehdat weentuli,
 Un ſweſcha dſihwe rit jums ainâs garâm:
 Get ſalnugahjejs, pazehlees pahſ dſihwi,
 Klišt juhrneeks uhdens widû weens un bahrs,
 Gehd meſchâ nomaldijees bailigs behrns —
 Nams ſauſchu pilns, juhs tomehr eſat weeni.

Wiſs pehſſchni tumſt ap jums un ſaudis ſuhd.
 Tiſ klusi tahli wehl ſâ troſſnis klumſt.
 No pehſſchni nahts tâ uſkſita uſ jums?
 Wai meegs juhs pahſteidsis un ſapnuſ redſat?
 Juhs ſawu dſihwi nedſihwojat wairs,
 Juhs aiſrauſ ſapnis ſawâ mutuli,
 Tas ſapnis ſweſchs un tomehr juhs tâ grahbj,
 Un ſirds jums trihs un ilgſt un rautin raujas
 Un ſtumſt un zihnâs, zeeſch un mirſt un weiz,
 Kad ſahpês ſewi pahrlauſch ſeedojotees.
 Tas ſweſchais ſapnu wihrs, tas tomehr juhs!
 Kâ winſch tâ ſina juhsu flehptâs domas?
 Kâ ſirds jums wairijâs, ſâ behga nahwi
 Un beigâs atdewâs: ziſ ſkaiſti mirt,
 Kad tawâ nahwê dſihwos mihla muhſcham!

— Sirds pati ſewi nebij paſinuſi,
 Tas ſweſchais ſapnu wihrs to pauda jums,

Un brihnotees tu juhti: ſweſchee ſaudis,
 Kas ſehd tew apſahrt, ſurus neſaredſi,
 Kas lihdsi tewi neredſ, ſam tu ſweſchs,
 Kas ari weentuli, ilweens ſâ tu —

— Dee pehſſchni top tew tuwi, mihli brahſi.
 Tu juhtees ſpirgts un ſimtkahrt ſtipraſs pulkâ;
 Tew ſopu mehrki, ſopu drofme zihnâ;
 Tu tautas juhrâ juhtees lihdsi wilnis.

Un tautas gars un juhtas augstā zēlās
 Un meeno zilvezi zaur zilvezību.
 Gan ihšu brihd' tīf weentuliba weifta,
 Bet atkal, atkal nahz un atkal weifsi
 Un lehni peeradiji fajustees
 Ar beedreem beedros, zilvezigs ar wifeem
 Un derigs tautai, zilvezei un fewim.
 — J tu pats wahrgafais, kas paguri,
 Kam dwehfle putekšos, kas netiz wairš
 Ne few, ne pašaulei, ne labam, daifam,
 Kas nerod zilwefus — — nahz! te tew rast!
 Rast ihstos zilwefus, kas waroni,
 Kas tiz un fureem tiz: ka zilwefš labs,
 Ka zeret buhš i tew, ka dšihwot wehrts!

Bet ainas pluhst un pluhst, — pats fpoguls aina,
 J pati dšihwe aina leelai pluhfmai,
 J leelā pluhfma pat — —
 Mehš ainas fkatitaji un mehš aina —
 Bet furp es aifrauts? —

Afpasijai ²⁾

uf jubileju

Gaišs elpo lehui atlaidees no wehršmes,
 Uf kalneem atfpeedees ar baltâm rošam.
 Mehš gahjâm wakar=wehšâ fmarščas dwaščâ,
 Behz pirmâm swaigsnem frehflâ pratinajâm.
 Bet mahjup ween tu ilgâs luhfojees
 Un mekleji, wai nenahť jaunais mehnefs.

Tu mihli fmailo mehnefs malinu,
 Kas rihst no reetas dšelten=fahrtâs wišmas,
 Kas dihgst kâ ašnitis, tiť bahli=sašgans
 Tur fahrtâs debefis, kas winu nes;
 Kas trihz kâ sihta fudrabstihšjina
 Un ilgâs aug un peepildas un staro.

Kad pirmo reiži redšot mehnefsširpi,
 Tad wajgot wehletees, — tas peepildisees.
 Un šintu reis tu wehlejees: — un plauka
 Tew brihnumseedi: fmaršča wišai semei.
 Weens wehlejumš, wišdšikais, neusplauka —
 At, mehnešim ir širpe, ta to greesa.

Wai mihlo rotašu wehl atmini?
 Tee mehnefsgreeshi — gadugreeschos wehrtâs
 Un gadugreeschi — gaušos muhšchagreeschos.
 Un luhť, jau peereetis weens mehnefs,
 Jau pehdejs zeturfšnis, un gaidam jaunu —
 Nu ašči wehleeš, redšot jauno širpi!

Wai wehleeš šlawu, godu, zeenu, minu —?
 — Wišs ir. Wai wairat wehleeš? šauschu mihlu?
 — Uf tewi domâs jaunâs azis spišd
 Un wezâs walgas top un tewi šwehti.
 Wai wehleeš wairat? — Muhšu tauta šeed
 Un winas mihligafais šeedš — ta tu.

²⁾ Modrušats „Domâs“, 1913. g. 3. burtnižâ.

Tu wehleeš wairaf wehl, — tu wehleeš laimi.
 Wai ta wehl laime naw? — Tew mahtes truhst.
 No kapa wina zelt? — J to tu spehji:
 Luht, wina apstaidrota zelas augščā,
 Lai muhscham dsihwa buhtu tawā dsejā.
 Wehl wehleeš? — Laimes. Tew ir wairaf: ilgas!

Lai wehleeš ko, tew tuhststochi to wehlē;
 To tawu mahsu ftaistās luhpas luhdji
 Par tewi, kas tu mahsu juhtas juhti,
 Kas mahsu ilgas nes un domas isteiz,
 Par tewi, kas tu latwju seemu širds.
 Un ko luhdji tās, — to listens newar leegt.

Wai šeno rotaļu wehl atminecs:
 Es weenmehrs wehlejos fluht stipris, stiprafs:
 Tā tewi nest, kā debejs mehnesnizu,
 Lai peldot fahrtumā iddeen tu augtu,
 No jauna peepilditos jaunā gaismā —
 Nu atkal wehlos to, — dod jaunais mehnesfs!

Ugunsdvešfles aiseja ³⁾

Bebeka peeminai

Tur sahrkā iszilus, sem palmu ehnas
 Gul balta galwa, — garām ejam mehš
 Jau trejas deenas nebeidsamās rindās.
 Ap semi sibens sina apstrehja,
 Ra dsifa laudim ftaidrā uguns dwešfle:
 Pust miljons firdis isbailēs un šahpēs,
 Steids šweitt wehl, redset, rahdit šawu mihlu —
 Tif balta galwa ween, ta rahmi šmaida.

*

Simts tuhštots farkanu un fahrtu seedu
 No dahršu ftaistuma un plawu šwaigsnes
 No brihweem purweem wiršhi, falneem ogas,
 Spilgts degošs nekšu sihmogs, roses, astras,
 Un liljas, geranijas, orchideas —
 No šchehlām šahpem wišas aiššlahpuščas
 Dwešč faldo dwašču šmagi šmarščodamas,
 Un grehti gulst uš krukštim šaldais šmagums.

*

Simtstuhštots mehmas firdis lihdsi šuhdsas:
 Jums mutē balfs, juhs pauschat muhšu fehras,
 Ras netweramas pluhst tā rudens migla!
 Juhs fehras miglas flaidat zeres staros!
 Un balfis raudot pausch par to, kas pauda
 Pussimtus gadus zauri — zihnās, behdās —
 Par leelo pašauls preezi, furai janahš
 Pahre wišām zilwešfirdim leelā brihwē.

*

³⁾ Modruktats „Jaunā Deenas Lapā“, 17. augustā
 1913. g. Nr. 189.

Un pausĉ, ziĉ leels winŉĉ bij, ĉa otra naw,
 Ar uguns mehli un ar dŉselŉĉa prahtu,
 Ar ŉelta ŉirdi un ar ŉĉaidrām roŉam:
 Raĉds zela radejs, un ŉaĉds negants ŉareims,
 Bet ŉirdis teiz tiĉ: aĉ, ziĉ labŉ winŉĉ bij!
 Winŉĉ miĉlej' ziĉwezi, bet wairaf muĉs;
 Winŉĉ juta ŉaĉpes paŉĉas ŉleĉptaĉas,
 No ŉeemas zeefĉ un beĉrni, — winŉĉ bij muĉŉu!

*

Un ŉo bij liĉtens leĉmis lutinat,
 Tas bailĉs weĉrās wina uguns azis,
 Bet preeĉā eeĉegās no ŉiltas juĉŉmas,
 No azis ŉtaroja, — paĉŉ ŉaĉĉa ŉtarot.
 Teem nu wiŉŉmagaf, — nu tas ŉtarŉ ir tumŉĉŉ.
 Tiĉ ŉmagaf aiŉŉlaĉpuŉĉeem wainagŉeeĉeem,
 Tee ŉeĉru pĉawā ŉlaĉti leĉni mirŉt,
 Naĉĉ bites meduŉ nemt, bet bailĉs aiŉŉĉĉej.

*

Tur melnee ŉeĉra neŉeĉi; balts taurinŉĉ
 Gliĉd weegleem ŉpaĉrneem nelihĉŉeni paĉri,
 Un weĉl weens baltais taurinŉĉ — ŉawedamees,
 Rā aizinadams un ĉa gaididams,
 No ŉeĉru ŉemes zeldami muĉŉ proĉam
 Uŉ nebuĉtibas ŉĉaiŉtumu un meeru,
 — Te peĉĉŉĉni paĉelas no uguns mahĉas
 ŉaigs duĉmu mutulits: — aĉ! tas ir winŉĉ!
 Tas peĉĉejs ŉweizeens — aiŉeet uguns dweĉŉle.

*

Bet ŉopŉĉ winŉĉ gaĉĉis, paŉaule ŉĉĉeet tuĉŉĉa,
 Un ŉoli nelabpraht no zehleem ŉapeem
 Uŉ dŉĉiwi atĉreeŉĉas, ŉas aĉrā troŉŉĉno:
 „Rā duĉmi mutulot! Rā taurinŉĉ laiŉtees!
 „Rā ŉeedu ŉmarŉĉa dwaŉĉot winam lihĉŉi!”
 Bet duĉmoŉ uguns azis mirdŉ ĉa dŉirĉŉtis:
 „Pirms ŉarŉtā ziĉnā ŉadeĉŉ ĉa par pelneem,
 Tad laimigs zelŉees tu tai ŉĉaidrā leeŉmā!”

„Puht wehjini!“ prologs ⁴⁾

Molafits Peterburgā, 6. oktobrī

Puht wehjini, dſen laiwinu,
 Aisdsen mani Kurfemē ...
 Tās gari elstās fehri jautrās ſkanās,
 Kam lihdsi mihku paſaulē wairs naw,
 Man meeru nedewa toš garoš gaduš.
 Kur ir tas wehjinfch, kas i mums reis puhstu?
 Kas dſihtu dſimtenē i muhſu laiwas?
 Ak, pahraſ leela juhra, wehjinfch maſs,
 Mehš gaidam, kas muhš neſtu, leelo wehju.
 Mums ir tas ſolits gan, bet wehl naw dots,
 Rā kurſemneeze ſola, bet ne dewa.
 Tad mehš ar dſeefmam remdam ſaiwas ilgāš,
 No dſeefmam laiwu taiſa, ſkanam wehju:
 Ar ilgu brahſeem ſopā ſaſehduſchi
 Uſ tehwu ſapnu mahjam aiſlidojam.

Juhš mani ſauzāt un eš eſmu ſche,
 Tas wehjinfch puhla, dſina manu laiwu
 Pahra gaiſa Daugawu, pahra gara juhru;
 Eš preezajoš par mihlo peeminu,
 Kad mani aizinajāt nahſt pee jums,
 Rā ſawejeem, uſ juhſu leeleem ſwehtkeem.
 Juhš peeminejāt, ſa eš biju juhſejs
 Un beedris juhſu pulkā, jaunās deenās,
 Kad ſlihdu ſweſchumā wehl neſtumdams.
 Eš preezajoš, bet ſirdi ſogāš ſchehlaš:
 Ak, juhš jau lihdsi iſtumti, ſa eš,
 Un ſlihstat ſweſchumā — tad ahtraſ wehl
 Par preeku ſchehlaš dſina manu laiwu.
 Jums leelaš ſirdſſahpes, bet leelaš ſauns,
 No negrib teikt neſam, ſo ſirds tā ſahp.

⁴⁾ Nodrukats „Dſihwes“ Nr. 42 literariſſi-ſinat-
 niſkā peelikumā, 19. oktobrī 1913. g.

Waj es lai šatū to? Lai flehpto pauschu? —
 Nu runāsim par to, kas firdis ilgst:
 Par tahlo dšimteni, par Daugawinu.
 Par to, kā senat bij, par bahreniti,
 Par tehweem-mahtem, kas ir aīsgahjuschi,
 Mums mantā atstahjuschi šawas dwehsles,
 Kas štan no tuhštoschām un fimtām dseesmam
 Dauds šaldat wehl kā lastīgalu meschs:
 Tā tehwu dwehsles dšihwo muhsu dšihwi
 Un muhsu deenas darbā darbojas,
 Un palihds gatawot mums jauno dšihwi.
 Un juhs no tehwu semes tahlumā
 Wehl darat lihdsi wifus winas darbus:
 Juhs wahjos štiprus darat weenibā,
 Juhs greeschat atpakaļ uš dšimteni,
 Kas nesinaja šaukt wairs „tehws un mahte”,
 Kā pašuduschi dehli šweschas mahjās,
 Par šalpeem tapa wiši nizinati.
 Juhs balstat jaunibu, kas gaišmas alst,
 Juhs šneedsat rožu teem, kas japazek,
 Kas ahrdsimtenē atraduschi wahrgu,
 Kur šeltu mešleja; Juhs rahjat tos,
 Kas šeltu atraduschi aīsgreeschas
 Un raida prom no fleegschina pašchu brahli.

Trihsdesmitpeezi gadi juhsu darbam
 Weens muhschs pilns puhlu, behdu, šildu ari,
 Pilns gaisa šapnu, žeribu, kas wihta, —
 Nu neminesim tos! — pilns preeku ari,
 Pilns leelu panahšumu jautribas.
 Š šildās bij šo šmeet: waj atminat,
 Kā jauneem šaudetas bij teesibas,
 Un wina grahmata kā nošuda
 Šaur pahrdabišteem špehteem, — pehz trim deenam
 Wiršweetā ušžehlās kā šuhdsėtaja!
 Waj atminat: pat šludinajumeem
 Maids nehma teesibas tapt šludinateem,
 Kur mihslestibu šludina iš nedeš.

Waj atminat: kas toreis tapa „brihwi”,
 Kad uguns rija mahjas, dsina laudis
 No dsimtas sehtas truhkumā un postā.
 Tad juhsu firdis nebij aisslehtas.

Waj atminat: kà toreis tapa „brihwi”,
 Bet ligdās brihwi tos juhs usnehmāt.
 Tur sweschā malā, sweschos saltos laudis
 Juhs radāt weetinu, tur firds war silt,
 Kur redset sawu brahlu mihlos waigus,
 Kur wisi lihdsi juta kaut us mirkli,
 Kur ir no dsimtenes mas̄s faulains stuhrits,

Šchā faules stuhriti pee jums es nahzu,
 J mehs tīf schodeen kopā, riht jau schkirti,
 Us diwām pufem muhsu zeli wed.

Es sihtu meldinu jums atnesu:

„Buht wehjini, dsen laiwinu!”

Un fenas atminas un fenas ainas;
 Nu nemat tās kà lihdsibas un sihmes,
 Kà laika mirklus, ko buhs minet jums: —

Juhs mihlo bahreniti redsefat,
 Kas feni nes to dahrgako, kas laudis,
 To smalto skaitumu un kautribu,
 Kas zilwezibas seeds un kauschu laime,
 To bahrenite flaweja wisaugsta! —

Bet wina ilgojās dot sawu firdi.

Get bahreniti eeguht tautas dehls —

Kas nahf par Daugawu ar baltām putam,
 Tas jaunais gaischums, kas pirms faules spihd,
 No kura kautrā Austrā bahlst un suhd,

Tas jaunās semes spehls, kas zekas augschā

Un wifu pasauli eet aptahrt gahst,

Bet lihdsi sagahsch to, pehz kà tà dsinās,

To smalto skaitumu un sawu laimi.

Bet tautas dehls zel isdsifuscho rofās

Nes zītā apwahrsni, kur top ta brihwa,

Kur pats top skaitis un smalts wed lehnā warā

Us jaunu buhtni tautu zilwezibā,

Dahrgajeem garâ tuweem no Dejaszeema ⁵⁾

„Nur draugi, tauta klus', — tur dseja bahlē,
Vet Zuhfu minā firds man preefā zelta.
Kahds ftaistums ir Zums meschā, fihda fahlē
Un latwju dwehslē! Tur man doma fmelta —
Preefch Zums. — Rā fweift Zuh? — Es fche
fweeschā tahlē.
Pee Zums lai aistef burwja firgs no felta.
— Nu, tez tad, firdsia! Zoms tew mas: — fchis
pantiufch
Pilns mihlu fweizeenu; lai wed tos — Antinfch.“

Sweizeens

uf „Uguns un Nakts“ simto israhdi

15. aprīlī 1914. g.

No tahleenas un fluseenas es nahku,
Lai schonakt sweiktu juhs, kas janahzât,
Kas efat gars no teem, kas zehluschees
No nakts uf uguni simtstuhfstofchos;
Un simtas reisas luhfojotees tehlos,
Kas zihnâ eet fâ juhs un negrib beigt.

*

Es nahku neredjami, netwerami,
Bet zihnâs tehli juhs, no flufâs balsis,
— Kas atbalsis ween no tautu muhscha ilgam —
Tee flaki sweiza juhs ikreis un fen
Tee tagad dsihwo fawu paschu dsihwi;
Tee aizin': „nahkt mums lihds! mums lihdsseem tapt!“

*

„Get taifnâ zihnâ flaidreem eerotscheem!
„Tif gara juhsmâ spehks, ne melu warâ!
„Tif mafâ uguns aug un flaištumâ!
„Kas schini dsihwê mirst, tas nahwê dsimst!
„Kam dsihwê bija nakts, tam nahwê deena!
„Kas eet lihds galam, tam buhs uswara!“

*

Juhs tapfat lihdsi teem, luhf, es ta fihle,
Kas wehsta to, kas buhs: fâ drihs juhs augfat,
Ka tschaula luhsis, islehts nahkotne, —
Tif ejat ween, furp waroni juhs wed!
Ko wairaf teifschu es, fâ teiz tee tehli?
Tee manâ weetâ stahw, sche man ir jastuft.

*

Es esmu winos, bet ne winos wifs.
Kam listens uslizis par flufni buht,

Tas wifos tehlos dsihws kâ famâs meefâs;
 Tas wifâs krahfâs wif, fkan wifâs fkanâs;
 No peezi prahiti twer, eefsch ta winsch ir,
 Un winsch eefsch ta wehl ir, fo prahits wairs netwer.

*

Bet kam par flufni listens lizis buht,
 Tam azis aiffeds winsch, un tomehr Jareds;
 Tam ausis aifbahsch winsch, un tomehr jadfird;
 Tam firdi aiffchnauds winsch, un tomehr jajucht;
 Tam farauj dsihws usfuhzofchâs stihgas,
 Un tomehr jausfuhz ir katra dsihwe, —

*

Un katra dwaſcha fewi jafanem
 Un dsihwaka is fewis jaisdwaſcho;
 Tam katras fahpes fewi jaeedſel,
 Un dſilakas is fewis jaatſkarbo,
 Tam katriſ preets ir fewi jaeefpulgo,
 Dihds tuhſftots dſirſſtes lez un rada jaunnu.

*

Nam listens uſlizis par flufni buht,
 Tas juhſu azim reds, dſird juhſu auſim —
 Tif weenu neſpehj tas: jums azis luhſot,
 Un juhſu roſas ſpeest, un juſt, kas laime.
 Bet wai tam wajaga wairs paſcha laimes?
 Tam peeteef juhſu laimes deefin gan.

*

Es eju atkal neredſams kâ nahzis.
 Nam wiſas dſihwes jarada is fewis,
 Tam paſcham tumſâ jamiht apaſſch ſemes —
 — Bet waroni eet atkal leelo gaitu:
 Tad luhſ, un zeltees jums un atgruhſt frehſlus
 Un leelâ gaitâ eet! es buhſchu lihdsi.

Sweizeens fweizinatajeem ^{o)}

Jauts sapnis bij man: ka pee jums es buhtu,
 Juhš feedu sneegtu man. — Kad modos riht,
 Uf fruhts man feedinšch bij, tas pats. — Es juhtu:
 Pee jums es teeſcham kawejees to brihd.
 Jums ſiltu pateizibu mahjup ſuhtu.

^{o)} „Uguns un Nafts“ ſimtās iſrahdes apmekleta-
 jeem un fweizinatajeem, kaš mani Raſtanolâ pahr-
 ſteidſa ar apſweifumu pehš iſrahdes.

Buſidealiſtam 7)

Nolaiſtâ preeſchfara preeſchâ iſnahſ Biha:

„Wai tawa jauniba wehl tewi dſihwa?
Ar ſaſâm ſajuhſmam un maldibam,
Ar azim ſmejoſchâm, tiſ jautrin=ſpihwa,
Ar puſem, dſeeſmam, raibâm paſaſam?
— Ta pſawâs rotajâs no ruhpem brihwa,
Pa dſimtâs ſehtas ſchaurâm robeſcham,
Tad projâm aiſlidoja jaunin=ſſaiſta;
No taſles warawiſſnas ſtarus laiſta.

Ta tumſchi juta, ſa ſche zeefch ſem ſpaida,
Bet drihſ aiſ rotakam to aiſmirſa;
Tâs mehrki miglâ ſlihda... Mahz beſ naida,
Beſ duſmam: — luhſ, te tawa jauniba!
Dai tawas luhpas winu minot ſmaida,
Dai ſaprot, peedod, bahrgi neſoda:
Tâ ſmaidot metees jaunâ, ſarſtâ zihnâ,
Kur pehrſons dahrd, kur mahſons ihgni lihnâ.

Bet jums ar nebuhs winas gauſt un ſchehlot,
Behz wafardeenas faules fehrotees
Un muhſcham ſenos ſaprus mihli lehlot:
Zuhs lihds ar laiſu eſat wehrtuſchees,
Un laiſs jums jauno fauli ſewim tehlot.
Sche ſpoguls: „Taſds tu biji!“ — luhſojees,
Wai tew taws behrna ſejs ir nepaſiſtams?
Un tawa nahſotne — wai ſchſheet ſas biſſtams?

Tu pahraugi pahr jauno deenu buhti,
Tew leelaſ paſaulzihnas mehrkis dſej;

7) Prologs, ſas dimſahrt aiſſawejees: palizis ne-
nodruſats, ſad lugu „Buſidealiſts“ nodruſaja, un pa-
lizis neuſweſts, ſad lugu uſweda.

Tif agrās leesmas lai tem silda frukti
 Un straujo juhsmu sparū širdi lej!
 Tu gudro mihra prahtu galvā juhti, —
 Skat' wehl reis šchurp, tad stingri tahlaš ej!
 — Lai mana šolle atwer flehgtās durwis!
 Mahz, rahdi jaunibu mums, atteers=burwis!

Lihga aiseet uš skatuves kreiso puši un ar šolli
 peeklaunwedama pee preešchāra, nosuhd. Preešch-
 fars pazelas.

Uļ jaunū gaitu ^{s)})

Sweizeens darba beedreem.

Juhs ešat iſgahjuſchi leelā darbā,
 Kās jau kopſch muhscha wiſno dſimtenē
 Un ſawā ritumā rauj wiſus lihđi.
 Juhs ſaſauzatees, ſadewatees roſas,
 Lai ſtiprinatu ſpehkuſ ſawā pulkā,
 Lai ſawu ſpehku neſtu tautas ſpehkā.

*

Ta brihwā ideja jums zeku rahda,
 Kā rihta ſaule, ſas ſahpj debefis,
 Nedſ pati ſalpo, nedſ juhs ſalpina,
 Aug brihwi nemitigā progrefā;
 Kā pamatſchīras gara-ſtarojums
 Welk wiſu dſihwu ſawā ſahrta gaiſmā.

*

Un wiſu brihwi dara brihwais gaiſs.
 Kā brihwais uhdens faſtinguſcho lauſu, —
 Jo wai! tam garam, kad winſch taptu nebrihws,
 Kad pats wairs neaugtu un ziteem leegtu, —
 Kad dſihwa ſtraume tezet pahrſtahtu,
 Kad ſtahwoſchs uhdens lauſam neſtu nahwi.

*

Juhs iſejat ar wainageem un puķem,
 Jums mutē dſeeſmas ſtan tā wafas deenās;
 Ar mahſſlam nahzāt juhs, ar dailes balwam,
 Juhs puķes neſat un juhs ſehjat tās, —
 Jums jautri preti ſneedſas darba roſas,
 Kam darba daudſ, tam daudſaſ wajga preeſa.

*

^{s)}) Rodruſatz „Tagadnē“ 1914. g. Nr. 1.

Tad ešat brihwi darba tautas druwâ,
Kaš nahzât talkâ darit winas darbus:
Jr plašča druwa — plaščatās wairs nama,
Jr leeli darbi — leelafu wairs nama.
Jo ņchaurums nepasihstams pamatschīrai,
Kaš wišam dšihwam ir tã seme — pamats.

Maneem dahргеem beedreem un draugeem
Büriches kolonijâ *)

Tehwu seme ašino:
Sirds man šahpēs eefaituši
I pret šaweem mihlajeem
Šaufās dušmās eedegās.

Ro juhs, mihlee, atšatāt?
— Dodāt manim mihlus wahrdus,
Sirdi manim remdejat,
Tehwusemi minedami.

Manâ preešchâ noleekat
Dahrgu šelta feedu-traufu:
Dahrga ašmens pamatâ
Šelta wahfu galinâ.

Ras tee traufa nešejini?
Treji latwju wanadšini
Šeltaineem špahrnineem
Tehraudina nadšineem.

Ras tam traufam apšahrt lifts?
Šašas lapas, šahrti šeedi.
Ras tai traufâ widû lifts?
Widû juhsu dahrgâ mihla. —

Widû juhsu dahrgâ mihla
Tai dahrgai dšimtenei:
Tās dehl pret jums naidojos,
Juhs domadams nemihloščus.

Nu mehs wiši ešam lihdsi, —
Weenis prahtis, weenis širdis:

*) Rodrukats „Jaunâ Wahrdâ“ 12. now. 1915. g.
Nr. 262.

Deelai leetai beedri ešam,
Dehli ešam tehwsemei.

Deelo leetu eešim west
Wišu tautu beedribai!
Sawu tautu eešim želt
Brihwu tautu nahkotnei!

Wairafeem

Wairakeem fweizinatajeem un jautatajeem ¹⁰⁾

To fuhro gaitu iſejat iſweens,
Tif tad juhs leelās zihnas zeenigi:
Tās weentulſahpes iſjuhtat iſweens!

Tif tad juhs ſopu preeſa zeenigi, —
Tais ſeptinſrahſās niratees iſweens,
Tif tad juhs weenſrahſ=ſaules zeenigi.

**Rad mani wairaki jautaja, wai darba tautai
wajgot mahſſas?**

Tif darba tautai wajga ſſaiſtuma,
Tif ta to nebauda, bet tanī dſihwo:
Tai ſſaiſtums dſenols ir un meerinatajs.

*

Tif brihwê mahſſa aug un maſas pratnê,
Tif tur, ſur darbs un zihna, meers un duſa,
Kur duſa ir tiſ zihna zitâ weidâ.

*

Tif darba tautai zihna ir un meers;
Ras nerada, tam nau ne darbs, ne duſa.
Tif peleſs nemeers ween un ſchaubu garlaiſs.

*

Tif darba tautai wajga ſſaiſtuma.

¹⁰⁾ Suhtits pehž „Gals un ſahſtums“ iſnahſſchanas.

Ļad mani luhbsa iščķirt, Ļurai puŗei taiŗniba

Ir zihnai jabuŗt taiŗnai, ņķaidrai, ņķaiŗtai!
 Tif tŗ weŗrts zihnitees un tŗ tif weiz;
 Jo weiz tif ņajuhŗma, bet weiz if reiŗ.
 Jo ģars tif ween ir ņpeŗŗs, ne rupŗa wara,
 Tŗ ir tif Ķuhŗriba, pret to eet ķarŗķ.

Ļad man ņķehļojŗs par ņawŗtarpeju naidu.

Naw muŗŗu ķarŗķ deŗķ ķara,
 Naidu deŗķ naidu; —
 Deŗķ meera zihnamees,
 Deŗķ miŗlas niŗŗtam.

*

Juŗŗ ņawŗ ņtarpŗ naidojat, —
 Man ņahp;
 Juŗŗ bruŗŗes pleŗŗķat ņew,
 Man winas tŗķuhļo.

Ļad man teizŗ briŗwu Ļatwiŗu

Bai tu, Ļatwiŗa,
 Eŗi jau briŗwa?
 „Briŗwa! briŗwa!”
 Wiŗapŗahŗ ņauŗ.

Ķaiŗŗti, lepni!
 Bet eŗi weŗķ ņpiŗwa, —
 Briŗwa buŗt newar
 Neķad par daudŗ!

Dahrgeem draugeem, ſweizinatajeem uſ pirmo maju
fà atbilde

Daudſ mihlas balſis man ſauz:
„Sweifs, brihwibas ſaules dſeedons!“
— Ja, ſaule no jauna pa debefim brauz,
No jauna gaiſus uſ wehtru jauz,
Juht, juht ſchi ſirds, jums lihdsi trauz,
Kur brihwibas majs naht un ſeedons.

W eenai
un
W eenem

W e e n a i

Lew

Iad pahrnahzi pehz wesełofchanās.

Nā feedonis tu seemā pahrnahzi:
Puhš maigi nu afałee wehjini,
No semes leen taurinš ar pułiti;
Get rotakās faule ar mehneši.

Gauz faulē: wiš ir jauns, ir jauns!
Man azim wehl no gaifmas fauns.
Tu pahrnahzi, tu pahrnahzi —
Ardeemu nu behdas un firdsehsti.

W e e n e e m

Ṗ ...

Liḥḍf ar „Wirpufa“ kalendari

Deenas, nedelas, mehnešchus,
 Debešs sihmes un šaulgreēšchus,
 Aukstumu, karstumu, šlapdranki,
 Jautrus brihšchus un šaulgoši,
 Laiķu, kad art un kad sehšchanu šahšt,
 Laiķu, kad plaut un labibu wahšt,
 Wišus tos laiķus mums kalendris rahda,
 Truhšt tīfai tahda,
 Kad mahjās mums nahšt.

Ṗ. 3...

Liḥḍf ar „Wirpufa“ kalendari

Deetus laiķa šchis kalendris taišits,
 Deetus ar negaiķu maišits, —
 Es Jums to nododu nedrošchi:
 Lai laiķs Jums ir labaks par kalendri!

Ḥ ... uš seemšwehtkeem

Juhs gribejāt, lai par peeminu
 Jums rakstu šahdu rindinu:
 Lai šchis mans laimes wehlejums
 Uš šwehtkeem ir par peeminu Jums —
 Biš reiš juhs preezigus šwehtkus šwinat,
 Tiš mani minat!

A. B. . . . uf seemfwehtkeem

Wehl pašchâ bahrgâ seemâ ešam,
 Wehl mahjās nebeids ļaut un šchnaugt,
 Bet krukstis apšinu mehs nešam,
 Ra seemas widû fahf faule augt,
 Un tahlās ņenatnes seemfwehtfi
 Bij pamafara faulgreeschi. —
 Ķums, kas šchos ištos seemfwehtkus ņinat,
 Mehs nowehlam, lai ļautri tos ņwinat!

A. M. . . . uf leeldeenam

Lai ir wišas tatvas deenas,
 Ari mašās, lihdj tā weenas
 Leelas deenas!

Baltajam putninam

Ro ilgi, tiš ilgi nedjirdu
 Mana baltā putnina balstīnu?
 Bai ņkumjās ņehdi ņpahrninus ļahris?
 Bai rupjeem pirkšteem es tewi ņķahris?
 Teem pirkšteem apdegtees uguni,
 Tām ņkumjam noņliht uhdēni!
 Es wišu atkal par labu wehrstu,
 Ra baltais putniņš pee manis ņehrstu.
 Ķau ošols ar ņuhnam apaudņis,
 Aopš putniņu atņkrejam gaidiĶis.

A. B. . . . uf fudrabkafham

Jums fudrabkafhas, felta firds,
 Jums flaidra dimant-dwehfle mirds —
 No Jums lai wehl? Do weenu laimi:
 Drihs redset fawu mihlo faimi,
 Un brihwâ tehmuſemê dſihwot,
 No pate palihdſejât brihwot!

Laipna wahrda teizejai

Tu pate wehlejees fchis rihmes;
 No manas jaunibas
 Tās tifai ſtrauju ſahpju ſihmes.
 Tās ir ſchim lepnam laikam ſweſchas;
 No wina jaunibas
 Man firdi tifai auſtums pleſchas.
 Un tifai tawâs mihlâs azis
 Es zeru atminas,
 Kas man wehl laipnu wahrdu ſazis.

Jaunajam pahritim

Af tu, mihli radini, —
 Tad nu jau diwdeſmit gadini!
 Wai tee par abeem jums kopâ buhs?
 Wai ſeewina weena tif weza nu fluhs?
 Bet laimes jawehl wiſadâ ſinâ:
 Tif jaunam buht muhſcham ſautinu minâ!
 Râ allafch nebehdat par behdam
 Un neaſmireſt muhs, ſas weeni ſche ſehdam!

Ruhtinai,

fà atbilde uš wehstuli

Mihlo Ruhtin, kas „few patš top tahlū“,
 Tas ir isaudsis — nemt fewi rofâs, —
 Brihws un neaifšneedsams wišâs mošâs
 Rada fewi un few idealu.

Majseeditei

uš jaunu gadu ar laimes wehlejuma kartinu

Uš jauno gadu
 Šho seedinu
 Es atradu
 Tew maigumâ radu.

Drihs pumpurs seedēs
 Šmaršhigi,
 Drihs nelihgsmi
 Šf firds tew ffeedēs.

Drihs seedi kwehlos
 Râ mirdsin mirds,
 Tew lihdsi firds, — —
 To redset wehl wehlos.

M. S.

Ram mehnešs par ņuhtni...

Tās mihlāis ņarīnš, ņo tu ņuhtiji!
 Par ņuhtni wairš nenemi mehneši.
 Zīt ņmagas un ņehri welšanas
 Tās maigās ņeedu lapinas!
 Nur mehnešis naņti ņrehišis? Nur mitis?
 Warbuht tam juhrā ņarīnš ņritis?
 Wai raņā mirzis, wai aņarās?
 Nu ņilta dwaņa to ņchaudinās.
 Winš wainigs juhtas, pats mehnešis,
 Luht, ņā winš aiņeet noņarzis.
 Par ņuhtni balto ehrgli nemi,
 Lai nes tewi paņču uņ ņilto ņemi.

Pahritim, ņas bija ņabahrees un atkal
 ņalabis

Duhiina mahjās ņehd,
 No ņaujinās ņaldi ehđ,
 ņas wairš ņrees uņ Pahriņi?
 ņo tu mihleem darīņi!

Bijufchaj fkolneezitei

Pa weentulibas kufam kalnu plawam,
 — Wirs manis faule ween, sem manis atmens —
 Tur manas deenas eet kopfch gareem gadeem.
 Bet klaufees ween, un luhf: tu brihnesees,
 Wehl tahlu dsirdefi tu behrnu fmeeklus
 Un nebeidsamas tſchalas — winſch nau weens?

Ja, es ne weens — te masas meitenites,
 Mehſ ſtraidam nepeetuhſtot, kuſi fehdam,
 Par tuhſtots neekeem gudri runajam
 Un leelâ burtnizâ tiſ ſaſihmejam,
 Biſ leetu paſaulê, aiſween ko jaunū.
 Nahz tuwaſ, paſihſti tās meitenites?

Tu pati ta; tawſ behrna tehls pee manis
 Un jauniba un wiſs, kaſ dahrgs ſchaj faulê,
 Reiſ juſts, man dſihwo minas burtnizâ.
 Nu nahf man tawa baſſs, — maigs, intims tonis —
 Es tehloju ſew tawu jaunawtehlū
 Ar grefnām krahſam, — grefnaſ buhtu redſet.

Sweifa, dsimtene! ¹¹⁾

Mafs faules starinsch atspihd jau,
 Warbuht winsch spehs jums aifnest sinu?
 Dauds wahrdu nau, dauds runu nau,
 Tif dauds ir karstu mihlas dsinu.

Juhs apmihlot un swehtit juhs,
 Jums spehtu dwest un fahpem spirdsi,
 Un teift, fa wifs wehl labi buhs
 Un redses tauta faules mirdsi.

Itweens, itweens, fas bahrs un fehrrs,
 Lai zer uf drihsu nahkamwalsti:
 Tur faulei pilns firts laimes mehrs,
 Tifs lahsite ij tew, fas falsiti.

¹¹⁾ Birms mahjâs braufchanas fa eepreefschejs
 fweizeens, tad jau bija fahdas isredses.

Lew

Dai draud nu gari balti seemas beedi,
Slehdj firds lodsinu zeet!
Drihs logā sneegfees balti eemas feedi.

Sem ahbeles

Sem safas, iā sem failas ahbeles
Nahf meflet atdufu no tahleenes.

Daudfeem

Zums feeweetem! ¹²⁾

Zuhs dsimtenei un dsihwei simbols esat,
Zuhs wifu leetu dsila pamatslana,
Zuhs masas rokās pasauls lofu nesat.

No juhsu laipnās firds naht rihta swana,
No tās man tumfā saigoja jau brihnums,
No dsihwē tif spehs isteift mana mana.

No juhsam lufis netize un smihnums,
Nahls feedons, daili pahrwaldofchā mihla
Un smaidā wehrtifees wifs lauschu grihnums.

Mums preeā leelā nahkamibas tihla.

¹²⁾ Gewada sweizeens, no „Sudrabotās Gaifmas“, kura pati ir pilna sweizeeneem un pati wifa sweizeens dsimtenei, kad tur pahrnahzu.

Uf „Dailes Teatra“ atklāššanū ar „Induli un
Ariju“ jaunā faturves eetehrpā

Lai sveikti esat! dahrgee draugi, beedri,
Kas nahzāt fkatit muhsu jauno darbu, —
Nu nahkat: darbs ir lihdsi muhs' un juhsu;
Jo tas, ko tehlojam, ir juhsu zihnās
Un juhsu juhtas, domas, dfinas, zeres;
Šhe esat reisē faimneeki un weesi,
Un reisē, fkatitaji, n e m a t juhsmu,
Un reisē d o d a t eedwešmi tā pluhsmu.

Jr leelas zihnās muhsu masai tautai
Tos septinsimtu gadu juhgus laust,
Ko rupja wara fak un rupja nauda, —
Un tad zelt jaunu walsti, jaunu tautu!
Tif gruhstā zihnā meefas gurst, bet gars, —
Tas istur, kopā wišu tautu fauz:
Un darba tauta, flau, tu pamatschkira,
Get zihnās preekschgalā t a w s listens ira!

Bet dailes listens: eet tai zihnā lihdsi!
Dot garam atspaidu un širdim welsdi! —
Un tā tā tauta pati weenfahrsch-leela
Un weenfahrsch-stipra dabaspehta gaitā, —
Tā daili gribam weenfahrsch-leelu-stipru:
Ne ahrejs tehrops, bet dwehsle, domas, zihnās;
No fenā leeluma zaur dsihwu wahrdu
Mehs gribam jaunam leelumam kurt gaismas jahrbu!

Mehs fahkam dailes darbu laika greeschos,
To leelu deenu gada peeminā,
Rad, weizot pretwaru, mehs zehlām walsti.
Juhs sveikt nah! Induls, pirmais zihnitajs
Un pirmais domatajs par brihwo Latwi.
Ta darbs un waron-nahwe mahza juhs:
Buhs brihwa Latwe tif zaur brihwes garu,
Kas weenmehr gataws west par brihwi faru.

Wehl Induls mahza: miħlet braħfu tautu
 Nā fewi paščus dahrgos leetaweefchuš,
 Nās atkal nahwes zihnā stahw par briħwi:
 Ta pati melnā wara ſpeesč ij winuš,
 Nās ſpeeda juħš, — juħš tad tiħ buħfat drofči,
 Nād weenu walsti zels few abas tautas,
 Nād beedri buħsim baltās juħras walstis
 Un muħfu briħwi wiſas tautas balstis.

Lai daile nu juħš ſpeħzin' leelā darbâ!
 Tee zihnas waroni, ſo tehlos drama:
 Ar jums tee ſopâ dſihwoš ſawu dſihwi,
 Jums ſirdis deħstis ſawas leelās dſinas,
 Tā pašči neweizot, tee weiķš zaur jums.
 Un buħš jums ģihla=mahziba uſ muħſcheem:
 Gars to mehr weiz, ģaut tum ſa nahķ to
 nahwet,
 Tad ejat ſpeħzigat par briħwi stahwet!

Sweizeens tautas audsetajeem us faejmu

27.—30. bez. 1920.

Kad debejs faule atgreeschas us semi,
 Juhs nahkat sprees, kâ gaismas fauli west,
 Juhs labi nahkat: faules sihmê weiz!
 Lai muhsu faules sihmogs gaismu sihmê!
 Lai faule mahza seemas waschas laust!
 Lai mahza wifus bahra behrnus sildit,
 Un gaischi redset, mihli audset afnus!
 Lai faule mahza iswest behrnus preekâ!

*

Juhs jaunâs dwehflês kopât fajuhsmibu
 Us maigâm juhtam, mahkflam, dailem, tißlam,
 Us leeleem mehrteem tautai, tehwi semei,
 Us fewis atdoschanu zilwezei —
 Juhs bijât behrneem beedri, wezee brahli,
 Ne lungi, fogi, — lats tiß mihlâ aug —
 Juhs winus mihlejât un wini juhs,
 Zum muhscham wehsture to neaismirfis.

*

Tad dodat gaismu behrneem, wairat tumfu!
 Jo tumfa garu mahz un nahwê firdi;
 Speesch schauros burtu flogos wingro prahtu;
 Ar launu rada launu, audsê naibu
 Un lepnibu un wahjeem neewaschanu
 Un waras sahri. Wet war tauta augt
 Tiß brihwa, pastahwiga gara dsihwê!
 Tad dodat brihwi behrneem, wairat waru!

*

Zums tauta nodod ņawu ņahrto ņeetu, —
Do ņopjat: ņpoņĉi ņaules puĉe plauĉs!
Zums tauta nodod ņawu jauno ņwaigsni —
Do zelat: auņeĳlis leĳņs debesīs!
Zums tauta nodod wiņu ņawu dweĳņli —
Do ņargat, audņejat: tur naĳņotne!
Un jaunâ audņe leelâ gara juĳņmâ,
Muĳs wedīs wiņu tautu ņaules pluĳņmâ!

Brahleem leetaweeſcheem

Sweizeens uſ leetaweeſchu rakſtneeka Œhemkalna
lugas „Blindas“ iſrahdi Nazionalā teatri.¹³⁾

Rahdi augſti kalni,
Rahdas dſilas juhras
Muhſu zeſus aiſſchkehrſoja,
Deedſa kopā nahſt?

Seme muhſu lihdsā,
Upes muhſu rahmas,
Pahrpratumī — nepratumī
Deedſa kopā nahſt.

Lihdsi ſirdis juta,
Lihdsi prahti teiza:
Muhſu dſihſlu weenas aſins
Lifa kopā nahſt.

Žhſtee muhſu brahli,
Tuwaſee ſchai ſaulē
Pahri eeſim ſtarpu ſchogu:
Kopā ſehtas laiſt!

¹³ Šhīs ſweizeens brahleem-leetaweeſcheem no
muhſu Alfrede Kalnina tiſa komponets un no Teatra
lora nodſeedats uſ ſlatuſes pirms iſrahdes.

Viņās leetaveiņu amīdēs parādījās šāds fveis-
zeens abās malodās: leiņu un latveiņu. Še
būhs leiņu teksts:

Broliams Lietuviams

Koklos kalnu slenos,
Koklos jūru ģelmes
Stojo skerslā mūsu Kello,
Draudē eit bendrā?

Kraštas mūsu lygus,
Upēs mūsu ramlis,
Paklaidos — nesutarlmai
Draudē eit bendrā.

Viena širdys jaute,
Viena protas tarē
Mūsu gislū vienas kraujas
Llepē eit bendrā.

Brolial mūs' tikriejl,
Saulej šioj arčiausi,
Eislm pērtvaras perženge,
Jungt abu klemul

**Maneem mihkeem latgaleem, kad tifa apveenota
muhfu seme *)**

Juhs muhfu dahrgee brahki latgaleefchi!
Mehs attal šafneedsamees rofu rofâs,
Kas šchirti muhscham dwešâm ilgâs mošâs,
Nu šchlehrschfus lauschot pluhstam šopâ teešchi.

Ta jaunâ štraume, kas muhs šopâ wada, —
Lai aifnest naida šahrnus winai šofâs!
Lai jaunâ mihlâ jaunu dšihwi rada!

Tad, pahrnahkot no šwešchneezibas tahki,
Mehs šwinibâs un darbos buhšim brahki!

*) Nodrukats latgafu laifraštâ „Jaunâ Straume“.

Latwijas walsts trefšos gadašwehtkos

Ar istapa Lindes nolašits prologs „Krauklišča“
israhdei Nazionalâ teatri

Ba tukšchu lauku krauklis šaukdams štrehja, —
Bet tukšchi gaiši rija kraukļa balši
Un tukšchi palīša un atbildi
Tam preti nedēva, — un nekusteja
Ne šahle semē un ne lapa šofā,
Nedš stihga dwehšēlē.

Tad krauklis aīsgreēsās, bet atkal laidās,
Un leelos lošos allasch lidināja,
Un atbalšs meklejā un — radās atbalšs, —
Gan klusi šchehla, tā kā dšiki waidi,
Kā wergu stenas un kā bahru raudas,
Kā ismozita širds.

Tad krauklis spehji šauza škalu balši,
Tad šelta spehlu weetā štrehles grahba,
Ne ššanas laīstijās, bet ugunsleesmas, —
Un zehlās waidetaji, brunas josa,
Un wergi wihri tapa: šaujā metās —
Un šauza šaršch.

Ar bruhzi širdi, ašinoteem špahrneem,
Ar šelta dšeesmam un ar wara taurem
Šahr šaujas lauku krauklis šlihdā šaukdams:
Gan meerinadams un gan mudinadams, —
Tam pašal domu ehrgki, ilgu šaiwas.
Tas brihwais nemeer=wehjšch.

Wehl weetas nebij teem šur nomestees,
Wišs šemes wiršus bij wehl pašri pluhdis
Ar šaušchu ašinim un ugunim;
Nedš bij šur Latwija, nedš latwju tauta,
Tīf šuršemite ween un Wīdšemite
Un latwju tautas garš.

Bet tautas gars ij aš'nim zehla tautu,
 No dšells un uguns kala tautas walsti,
 Sew tauta mahjās weda Magoniti,
 No gara wergu wahrga noguruschu,
 Pee šahjam fraušlis šaršanotām fruhitim, —
 Bet auša rihts.

Nu šopjat, lolojat to dahrgo mantu!
 To rošās nedodat wairš melnai warai!
 La tautas zeltā walsts lai tautai paleef!
 Lai brihwā garā tauta štipra top! —
 Tad muhscham seedēs latwju Magonite
 Rā šaules brihnum=seedš.

Zahna Poruka peeminai ¹⁴⁾

Kristapa Linder nolāsīts Poruka wafarâ, Na-
zionalâ teatri 12. oktobri

Mirds balti=fili swaigšnu miglaji,
Slehd mirdsu melni dšili atwari,
Gulst fahrtu fahrtam muhschu aismuhschi —
No swaigšnu miglajeem, no atwareem,
No fahrtu fahrtu muhschu aismuhscheem,
No šaules puteļišču fristaleem
Šurp atlidoja balta dwehšelite.

Še šauri, šauri un še šalti, šalti;
Še seme peleta un dumbri tumšči;
Sem zilam šahpes un wirs zilam šumjas;
Kas wehšch, tas gaudo un kas mahšons, raud;
Un juhra semi klahj ar ruhgteem wikeem
Un juhrâm ašaram — un balta dwehšle
Pahr semi baigi klišda mešlet weetu.

Kur rast gan semê weetu baltâm dwehšlem?
To dšilas ilgas wilka šmelšot augšchup,
Bet seme tura zeet, kas dšihwê dšimis. —
— Tad mošas brehza dwehšle iŝfamistot,
Bet šaudim škanej' ta kâ šalda dšeesma;
Un kur ween klištot wiŝej dwehšles šahrni,
Kur wišmas gaišči tapa šaušchu waigi.

„Man gribas kluht pee škaidribas,” raud dwehšle, —
Bet šahrnu gali mirka semes pišchlos;
„Man gribas mišlet un tapt mišletam,”
Bet mišla — taurens tiš pa šakeem šapeem;
„Man gribas šapnot, apbrihnot un domat —”
Bet tišai swaigšnu mirdsâ domas, juhtas
Un augsto garu dšihwe pleščas brihwi.

¹⁴⁾ „Jaunatās Sinas”, 13. oktobri 1921. g. Nr. 233.

No atminam par ſwaigſchnu augſto dſihwi,
 No debefs ilgam un no paſauls ſahpem
 Bet baltā dwehfle ſawu ſapnu walſti;
 Pee augſtā baltā loga dwehfle ſtahw
 Un wehro balto tehlu, ſahrto blaſhmu, —
 Tad pehfſchni pahrrauj teemo parvedeenu
 Un aiſeet, atſtahjot muhs dſihwot moſās —

Mirdſ atkal balti ſwaigſchnu miglaji,
 Glehds mirdſu dſiki melni atwari,
 Gulst mulſchnu ſahrtam muhſchu aiſmuhſchi,
 Uſ ſwaigſchnu miglajeem, uſ atwareem,
 Uſ ſahrtu ſahrtu muhſchu aiſmuhſcheem
 Uſ ſauku puteklišchu friſtaleem
 Alibſt atkal baltā dahrgā dwehfelite.

Barona tehvam uš 85. dšimumdeenu ¹⁵⁾

Jauno dšimumdeenās behrnu
 Ģirmo latwju dšeesmu wiħru —
 Mīħi Ļewi ņweizinajam,
 Barontehws!

Ļautās dšeesma, baħra dšeesma
 Barontautu audņinaja, —
 Audņi, dšihwo ņimtus gadus
 Barontehws!

¹⁵⁾ „Sozialdemokrats“, 31. oktobrī 1920. g. Nr. 249.

Kriščjāhna Varona peeminai

(Prologs peeminās israhdei behru deenā, Nazonālā teatri).

* * *

Ušnahš trihš laiminas, tautas apgehrbos, dseefmu
fazeretajas, dseedatajas un spehletajas.

Varona tehls, pužu widū aissegtš ar segu, uš furas
leela šelta swaigsne, uš tās zita melna fega.

Pirmā laima

Dīša faule debefis,
Pusdebefu šahrtojās, —
Dīša semei dseefmu tehws,
Wīša seme noškaneja.

Wīši fili klusi šchalza,
Wīši strauti burbuļoja,
Wehji šchehli gaudojās,
Lihdji wīša dšihwibina.

Smilšchu kalni puščtojās
Sudrabšneega pahršlinam,
Dimantina šwirgšdinam:
Augsto weeši gaididami.

Otrā laima

Saule darbu darijuši
Aislaiščas wafarā, —
Weenu škatu pamet wehl
Sawus behrnus preezedama.

Trefchā laima

Bešam, mahšas, fehru fegu,
Luhšot wehl šaules dehlul

(Wina nonem melno sega un redsas sega ar
ussihmetu swaigsnî.)

Saules dehla weetinâ
Utmirgo selta swaigsnî!

Birmâ laima

Bekam, mahsas, selta swaigsnî,
Luhkot wehl faules dehlû!

(Nonem swaigsnîs sega un nu parahdas
Barona gihmetne.)

Saules dehlî! dseefmu tehws!
Balta tawa faules feja!

Otrâ laima

Tautas dseefmu leesmas kuhri,
Pats tai leesmâ eededsees:
Tawa drofme, spehka wahrdi
Tautas firdi dedsinaja.

Râ tu tautu mudinaji,
Labus darbus pascheem weift:
„Mums lihgot lihgos druwas plaschas,
Ja pascheem mums buhs rofas knaschas!”

Râ ij fentehtwus tu fauzi:
„Sche juhdam tos ar meef' un garu,
Tee uswarejſchi nahwes waru,
Nahf ſaweem dehleem palihgâ.”

Râ tu tautai dewi wahrdu,
Ras muhs muhscham spehzinâs:
„Uj preeſſchu brahſi, naiſi, naiſi:
Mums peeder nahſamajee laiſi!”

Trefchâ laima

Tawa drofme, spehka wahrdi
Tautas firdi dedsinaja:
Tautu darbos mudinot,
Pats tu darbâ eededsees.

Tautas zekā stahjās moschē,
 Tu tos waren isschāidiji,
 „Tew lā upei zehlās kruhts,
 Droschi gahsees flintim pahri.“

Belmus lausi, druwu kōpi,
 Rastu fehllu kaisidams, —
 „Lihds nu wifas malu malas
 Sek un šako, kuplo, seed.“

P i r m ā l a i m a

Simtu gadu listenos
 Suhru muhschu tauta gahja, —
 Mehš, trihs laimas, dewām dseefmas, —
 Get tā tauta dseedadama.

Dseedot dsimi, dseedot augi,
 Dseedot tautā nodsihwoji:
 Tautas dseefmas lasidams,
 Glahbi tautas dwehseliti.

Dseefmu tehws dseefmas wahzi
 Septinās wahzelēs, —
 Ne tās septinwahzelites,
 Tās septinas šaules bija.

W i f a s t r i h s l a i m a s

To septinu šauku tifs
 Muhšam šildit muhsu tautu, —
 Muhšam dseefmu aukletajs
 Mirdsēs — šwaigsne winšaulē!

(Winas ušfar šwaigsnes šegu wirs tehla un
 tam pašlanidamās aišeet.)

**Lattwijas skolotajam Peterim Osolinam
par peemiru**

Gar fauli ehna flihd un faule bahlst:
No muhscha wahrteem dwaſcho aufsta dwaſcha.
Dsilſch drebums pehlſchni pahrfkreen laufchu baru:

*

Ras dſihwe ir? Ras mehrkis? Ras buhs tur?
No zeeſchanas? Ras glahbs? Ras labs? Ras leels?
ſtan mehmd mute: tas wiſch bij — tas atbild!

*

Wiſch darbu ſahſta, ſad mehs newihschojam;
Wiſch gahja pirmas, ſad muhs bailes mahza;
Wiſch meerinaja muhs, ſad neiſdewas.

*

Rad wiſi waideja, bet fluſi zeeta,
Wiſch zehla ſawu balſi apſuhdsot,
Un ſoda bargums wiſs uf winu frita.

*

Meſad tam darba nebija par daudſ,
Wiſch darbâ dega, darbâ ſadegot, —
Bet wina uguns ſildis daudſas audſes;

*

Wiſch tiſai mehrki wehrteja, ne fewi, —
Wiſch wiſu atdewa, ij ſawu dſihwi, —
Bet idealists tas, ſas laikus wehrſch!

*

Bet tautas audſetajs, tas ſopj ſcho garu,
Ras ween tiſ rada, glahbj, ſas ween tiſ leels, —
Jo leels, ſas leelu peenahſumu nes...

*

Get flehgtas rindas beedri-behreneeſi,
Nes puſu traufâ meefu ſimbolu,
Bet ſawu dwehſku traufâ wina garu:

*

Mirds šposchā faule un no sneega pretī
 Rā dīrkstis apfahrt pašib weku azis,
 No preedem birdin' pārflās weku pušma.

*

Dee weli tšukst: Kur mahžitajs? Kur šahrts?
 Ne meefas smagums tam! ne gara wasčas!
 Naht wekos pirmais brihwais wihrs un gars!

*

Bet dšihwee, mehs no wina neschīramees, —
 Winš tagad šķaidrahs muhsu širdis miht,
 Winš spehjať wed muhs leelā gara žihnā.

*

Lai šweirts ir brihwais gars uš jaunu gaitu,
 Lai laustām meefam šalda duša top!
 Lai neschalaustam garam — jauna faule!
 Mehs winam lihds!

Andrejam Preebkalnam pehdejā gaitā! ¹⁶⁾

Mans mihlais draugs, no Tewis jaatwadas,
Kaut firds deg paildšinat ihšos mirkšus,
Rā fauli aisturet wehl wehlas wafars.

Kad faule eet, wehl gaischums mahšonos,
Wehl faule pašweesch dsirkstelites=šwaigšnes,
Kas wifu nakti meerina muhs mirdsot.

Tu pamet šawas domas, mihlas juhtas
Un tuhštots darbu šwaigšņu mirdšumā,
Un tuhštots glahstu bahreem šahpu behrneem —
Pats widū ej Tu: maigais bahlais mehneš.

*

Uf, šahpes ween uf nakti wada štatus:
Ne mehneš biji Tu, bet gaischa faule,
Jo Tawā buhtnē wišs bij faulei lihdsigs.

Tif gaischs un mihlsch Taws waigs bij muhsu
widū,

Kas Tawi redseja, tas preezajās,
Ro ušluhfoji Tu, tas tapa wefels.

Žif faules škaibra bij Tew dsihwes gaita,
Tif gaischi=rahma nahwe — agrā rihtā
Un pašchā leeldeenā, — ta aizinaja:

Uš atmodu un darbu jaunā deenā.

*

Wišs tawā gaitā bija faulei lihdsigs:
Ro jemes dsihles nahzi, pamatschēiras,
Uš jaunu gaismu wedi šawu tautu.

Tu šinaji, šas nakts, šas wahrgs un šahpes,
Kas strahdneet=lištens un šas waron=lištens,
Jo šaulus šalausā i Tew šchis lištens.

¹⁶⁾ „Sozialdemofrats“ 8. aprilī 1923. g. Nr. 74.

Bet fauleem brackſchtot gars Tew tapa faulains, —
 Tu gahji glahbt no listens ſawus brahlus,
 Tu zihnâ metees, zehli toſ, ſas krita —
 Tu dſeedeji, kâ faule, ſlimo ſemi.

*

Za, faule ſtareem dſeedè ſlimo ſemi,
 Un ſeme atſako un auglus nes, —
 Kâ ſlimo zilwezi buhs atſakinat?
 Tu tahlo zilweſ=ſauli meſſeji,
 Kaſ zaurſtarotu garu lihds ar ſirdi,
 Tu ſewi wehrti pats, lai taptu faule.
 Tu tapi faule, — mehs, ſas palikuſchi,
 Mehs Tawâ minâ ſildamees kâ ſaulê.
 Un mina welſ muhs buht, ſahds biji Tu;
 Pats faule buht un wiſus weſt uſ ſauli.

*

Sweizeens gaifmas behrneem

Nij muhscheem un bes galeem walda nafts,
 Zif ir tās pafaules, tif eeflehds nafts,
 Nur traugas gars, tur atduras uj nafts,
 Nafts gul un flust, —

Bet —

Bet besgalibas galâ rodas guns,
 Bet nedalamee dalas, — rodas guns,
 Bet nekustamee kustas, — rodas guns, —

Un —

Guns sprids un kust.

*

No tufšcha pilnumš top, no flusa fšan,
 No nahwes dšihwe lez, ta kwehl un faist,
 No uguns puše plaufst un seed un šarkst,
 Pret nafti špilgst,

Jo —

Jo neatlaischas nafts, bet gaifmu šchauds,
 Jo deena tumšcha top un lihdsi firds,
 Jo guns tif glahbj no nafts, — lai wed juhs guns
 Turp,
 Nur zihna ilgst!

*

Ta zihna ilgst un ilgs, tai gala nau,
 Jo dšihwe, gars un guns, — tee muhscham aug,
 Par besgalibu top, bet ahrpus tās
 Nafts gul un flust,

Tif —

Tif ašais, ašchais spehšs, tif uguns un gars
 Spehš nebuhtibu twert, to šo nemeens,
 Spehš radot nafti weift, — lai wed juhs gars,
 Nur

Guns sprids un kust.

*

Juhs brihmes behrni, gara draudse juhs,
 Juhs ejat lihds, kur guns juhs zihnâ sauž,
 Dai ušwar-drosmê jums deg muhsčam gars
 Pret nakti spilgst,

Jo —

Jo muhsčam dsihwi nakts no jauna mahž,
 Jums gara zihnâ eet, jums fargeem buht,
 Un Spihdola jums lihds, luhf, muhsčam spihd
 Tur,
 Kur zihna ilgst.

*

Laštigalas Siguldā

Em. Melugaila komponeta raštneefu nama atklā-
šanas švehtkeem Siguldā

*

Siguldā laštigalas
Weenas leju peedseedaja.
Nu naht jauni dseefmineefi,
Laštigalu lihdszenfoni.

*

Jaunas dseefmas darinat,
Laušchu firdis preezinat,
Darbā fewi puhtinat.
Wij few ligšdu Siguldā,

*

Dseefmineefi, te jums labi:
Deja lahwa plašchu fkatu,
Alintis dewa diščas domas,
Brihwa daba brihwas juhtas.

*

Dseja — tautas dwehfles balſe,
Preſe — tautas firdsapsina.
Dwehfles balſi neapſpeest!
Girdsapsinas newiltot!

*

Mahzatees ſihſu putnu :
Ratris dseed ſawu balſu.
Strašdi, ſchubes, laštigalas,
Tralinat tralinaja,

*

Wchji ſchnahza, krahzes krahza,
Sihlas lapas nirbinaja: —
Wiſas balſis tautas mihla
Rori loſchi ſakaufeja.

*

Tew

Tu brihðinaji: „nejuhfmo! fche nihst!“
 Alf, tomehr ðfimtene!
 Sche ari mihl un fiftàs bruhzes ðfihst.

* * *

Wairakeem

Wairakeem manis fweizinatajeem

Par miškeem fweizeeneem leels paldees, draugi,
 Wehl leelafs par to drofcho wahrdu,
 Ra gribat fauli sneegt fà jauni augi; —
 Nu ejat meflet, rast:
 Ar firdi ilgt un just, ar prahtu prast,
 Zums tauta paldees teifs par darba ahrbu!

Draugeem,

fas fuma par fawu wahjumu.

Wifs noslehpums ir fchis:
 Tit fewi audset!
 Ra wahjaiš spehtu to?
 Tit nebuhs fewi faudset!

Masajeem Zahnischeem

Af faulite, af faulite
 Nemihl fawu faules behrnu:
 Wisi filst, wisi seed
 Saulitê wehrdamees, —
 Silst ij tewim faulê fruchtis,
 Titai fruchtis nesilst — firds.

**Wairakeem par atbilbi ņ kolektīveem
šveizeeneem**

Mihlat mani un šaprotat!
Bet mihlat wiraš.
Ņ kad juhs šaprašt newarat,
Prom mani neraidat,
Bet mihlat jo wiraš!

Manam draugam — škeptikim par atbilbi

Es tomehr laimi baudijis,
Es dailu mihlu redsejis —
„No wehl?“ —
Do pašu mihlu redsejis,
Do dailo laimi baudijis —
— „Do teizi jau.“ —
Do teizu jau, to teikšu wehl,
Paš laišeem pašri mihla šwehl,
Naut wairs tās nau.

Kad man ašrahdiņa uš manām ņuhdsibam

Nefas nāv ašmiršts un nāv ašmainīts,
Ļa daiļā mihla un tas ņaištais rihts,
Ļa dšilā išpratne, tas širšču tuwums,
Wišs neišmehrojams un muhšču guwums —
Pret wišām ņuhdsibam brehž preti širds,
Wišs labs, wišs ņaulē mirdš, wišs ir, tas šchirts.

В е н е м

Slimai meitenei

Mahf majs un pawafars, — es sinu gan:
Wai man?

Tad jahle jels un feedi plauks —
Wai lihdi mans lauks?

Tad tofi fulam straujot laus:
Mans tofs buhs faufs.

Tad wisi pławâs puķes pluķis:
Tif manis truķis.

— Wai truķis? ... Mē, truķstam nemanis,
Rad puķes pluķis un tronus piķis.

Repetizigai

Mihlſch puschſits ſalġanu naglinu
Uf wiſam puſem iſſteeptu, —
Sihl-smalti ſteebriini
Steepjotees ſteedſeti, —
No weeni ahrâ no maura ſteepjatees?
No rozinās zefat lā luhdsjotees?
Luhf, maurâ wiſs ſaki trefni ſafehleeſ.

M. M.

Ji tawâ dwehflê
 Rwehl faules ftari,
 Rad fauli zitâ
 Tu fajust wari.

Lai wişus feedus
 Tew faule welti,
 Lai fird' un dwehflî
 Ar laimi felti!

Girds tawa atsaigo
 Laimi fahrt-baltu,
 Gildis wişwairaf
 To, kas wehl faltu.

Drangam A. M.,

kas ſchehlojâs par ſewi un laiſu.

Debeſs ſaduguſi,
 Semi apnehmuſi,
 Baltâm miglam tahli aiſflahjuſi.

*

Wiſi wehji fluſi,
 Deena peeſuſuſi,
 Gj nu lihđſi maſu laiſu duſi.

L. S.

No rihta jau firds fapinâs
 Râ tihflos, neflaidrâs fajuhâtâs.

Ne darbs wairs wedâs, ne atpuhta,
 Wîfs, fâs tif mihlfch bij, atbada;

Un labâ faulite wîfu deen
 Pa fawelteem mahfoneem lihdsi man breen.

Râ nomeft tihflus, fâ israutees?

Râ atfal brihwâ fajustees?

Tu ween tif fini, tu pasafi!

Tu L. S.

L. R.

Diw' balti gulbji
 Pa eferu peld,
 Mehnefs baltu gaiſmu
 Bahr eferu met,
 Rahds fluſi, ilgi
 Pee mehnefs eſera fehð.

Neaismirſtelitei

Teiz, neaismirſteliti,
 Ko mirſtot uhdeni tu mihti
 Miſween?

Af, uhdens nau, ir aſaras!
 Tâs ſahpes, fâs nau aiſmirſtas,
 Tâs ſatra praſa aſaras
 Miſween.

D. B.

Daišs rauj mušs, pluhst wišs, suhđ un teš un šif —
 „Kur eši tu?“
 Kad tu to nešini, tad es ne tiš.

Masai Emilijai

Dawš faules tehws tew paraugs ir,
 Kad listens gruhtumus tew šchir,
 Tu nešini, šo darit buhtu?
 Tad jautā šew, šo tehws buht' darijis?
 Tā dari, tā winšč wehlejis,
 Un nebušs Tew nešas par gruhtu.

Masai Meritei

Št deenu šaule špihđ,
 Šaut mahšons preetščā šlihđ,
 Šaur mahšoneem tomehr tā špihđ
 Un wišus miški šilda.
 Šj tu tā špihđi aišween,
 Šaut behdas pahr širdi šfreen,
 Tu širdi šauli turi tiš ween,
 Šas tewi ar mišlu uš wišeem pilda.

L. L. D.

Lihds ar grahmatu.

Rā aismirst to, kas šķaists? wišs winā spalgo,
Wišs wiš:

Št seeds, it rihts, it balšs, it šķupsts, kas walgo.

A. N. R.

par peeminu.

Beegla roša faulitei:
Nšči zehla rihta miglas, —
Mehnestinšch nepazehla
Wifu nakti staipidams.

Dahrgai Dorinai ¹⁷⁾

Šchis wehja nestās lapinas
No rudens toša,
Rā patwafara atminās,
Lai fanem masās Dorinās
Mihlā roša!

¹⁷⁾ Lihds ar „Wehja nestām lapam“.

Ari winai ¹⁸⁾

Es wijs sche esmu
 Tais sahpe's un tais zerês, —
 Nu luhfo, wai tew derês,
 Tad nem ij to,
 Sj wifu manu dwesmu.

Draugam

par meerinajumu, kad winsch bij saudejis sawu
 mihlato ilufiju.

Mans draugs, nahz, kopâ wehršimees,
 Par ko tu fehrojees:

Tu teiz: ta leelâ mihla,
 Ta tapa sihla;
 Kas weiza wifu,
 Pret neeku nihla!

Schehl, schehl! — Bet paskatees:
 Tu leelats par wihleju israhdees,
 Tu sawâ paschzeenibâ esi zehlees,
 Taws zeksch aijween nu augstaf ees,
 No wairaf wehlees?

¹⁸⁾ Dihds ar „Trejeem Ioseem“.

Jaunajam draugam
albumâ

Nam no dšihvēš praši?
Praši tīf no fēwis, —
Ne tam šwars, ko eši nehmis,
Bet ko dewis.

Bezajam draugam — kalnu šahpejam
albumâ

Jauns tu šahpi leelus kalnus:
Wišu ņemi pahrredset;
Wišram tīfa pašalnīnš,
Bezīm tīš ij šapa šopa.

Jaunajeem draugeem,
wairakeem, kas man šuhdsejās

It mirkli ņewi pašchâ buhs jums augt,
Un tītai augšchanu par dšihwi šaukt —
Tad nenahšat wairs šuhdsetees.
So ees.

Sem seemelegles

Sem seemelegles, — wai to tizet wari? —
Tais tablès reisi jautriba bij ari.

Beeneem

Sweizeens „Ruhkeem“¹⁹⁾

Breezigus fwehtkus Zums, wijsi mihlee ruhki,
Kas Zuh's apfweizat pudeles puhki!
Man no Zums fuhstits bij sweizeens un rebu's,
Prasat: waj atminejuma nebuhs?
Buhs, là tad!

Ja nepareisi, tad pasafat:
Septini wihri un weens puhkis pudelê,
Teem wihreem tas puhkis jawarê.
Puhkim lihdsâs wehl redsam fikti,
Teem usbruhk wihri ar dafscham un wilki.
Get zihna us nahwi un dsihwi.
Stintsch naschi, schnaft sobi, flab schtichwji.
Schmahz, ruh3 un duhz, là logi trihz,
Pusnachts jau pahri, pulkstens jau trihs.
Daschs warons pagurst, daschs zihnâ friht.
Bet logâ uswaras rihts jau spihd.

Kas weizejs, atspirgs pee warwihkfnas.
Kaut atkal puhkis peezelas,
Tee augschâ zelfees, tas tur friht, tas guk,
Kas negrib mostees, to dsel un kul.
Tee warawihkfnas buru laiwâ brauz,
Balts gulbis laiwu wilkdams trauz.
Tur tehli ar gawilem wehsta ruhki
Par uswareto filistra-puhki.

¹⁹⁾ No seneem laikeem nesin là wehl usglabajusees
melnraksta lapina atbildei: jautrs mahkflinee'fu pul-
zinsch „Ruhki“ ar Rudolfs Blaumani preefschgalâ
bij man atfuhtijuschî kolektiwu pastfarti, kas bij
israibota sijnmejeem un pantineem. „Wara-
wihkfnâ“ bij winu domats laifraksts tahdâ pat garâ.

Tahds bij rebuſs.

Waj minejums pareiſs nebuhs?

Ja pareiſs, daudſ neſoleet.

Tiſ mani laiwâ lihds eenemeet

Brauz rihtâ agri, kad wiſs wehl ſnaufch

Meſket, ſur uhdens warawihſſni auſch.

Musa mahjās

L. p.

Prologs prologeem	3
-----------------------------	---

Sem olitwas

Daudfeem

Prologs „Statuwei un Dsihwei”	9
Weltijums „Aspasijai uš jubileju”	12
Ugunsdwehš'les aiseja (Bebeka peeminai)	14
„Puht wehjini!” prologs	16
Sweizeens Golgowškeescheem un Lejaszeemee- scheem pehž „Selta sirga” israhdes	19
Sweizeens uš „Uguns un Nakts” fimto israhdi Nigas „Jaunajā teatri”	20
Sweizeens šweizinatajeem no „Uguns un Nakts” fimtās israhdes	22
Prologs „Būsidealīstam”	23
„Uš jaunu gaitu.” Sweizeens darba beedreem- laidkrāstam „Tagadne”	25
Maneem dahrgeem beedreem un draugeem Bi- riches kolonijā	27

Wairafeem

Wairafeem šweizinatajeem un jautatajeem	30
Kad wairaki mani jautaja, waj darba tautai wajagot mahšklas?	30
Kad mani luhdša iššchirt, kuzai pusei taisniba	31
Kad man šchehlojās par šawstarpeju naidu	31
Kad man teiza brihwu Latwiju	31
Dahrgeem draugeem, šweizinatajeem	32

Weenai un Weeneem

Tew, kad pahrnahzi pehž weseļošchanās	34
P... lihds ar „Wirpuka” kalendari	35
U. B... lihds ar „Wirpuka” kalendari	35

	L. p.
Ē... uš ņeemņwehtņeem	35
Ņ. Ž... uš ņeemņwehtņeem	36
Ņ. M... uš leeldeenam	36
Valtajam putnijam	36
Ņ. Ž... uš ņudrabņaņņam	37
Laipna wahrda teizejai	37
Jaunajam pahritim	37
Ruhtinai	38
Maiņņeeditei	38
Ram mehneņņ par ņuhtni	39
Pahritim, ņas bija ņabahrees	39
Bijuņņai ņņolneezitei	40
ņweita, dņimtene!	41
ņew	42

Ēem ahbeles

Daudņeem

Žums ņeeweetem	45
Uš „Dailes teatra” atņlaņņņanu	46
ņweizeens tautas audņetajeem uš ņaejmu 27. de- zembri 1920. g.	48
Brahņeem leetaweefņeem uš leetaweefņu raņņņ- neeka ņemņalna lugas „Blindas” iņrahdi	50
ņas pats ņweizeens leetaweefņu walodā	51
Maneem miņņeem latgaleem, kad tiņa apweenota muņņu ņeme	52
Latwijas walņņņ treņņos gada ņwehtņos nolafņņs prologs „Krautliņa” iņrahdei	53
ņahna Poruņa peeminai, dņeja, nolafņita 12. ok- tobri 1921. g.	55
Varona tehvam uš 85. dņimuma deenu	57
Kriņņjahna Varona peeminai, prologs peeminas iņrahdei behru deenā Nazionalā teatri	58
Latwijas ņņolotajam ņeterim dņolinam par pee- minu	61
Manam draugam Andrejam Breedņalnam peņ- dejā gaitā	63

Sweizeens gaifmas behrneem	65
Rakstīgalas Siguldā, uš rakstneetu pils atklah=	
ſhanu	67
Ļew	68

W a i r a ſ e e m

Wairateem manis ſweizinatajeem	70
Daſcheem draugeem, kaš bij noruſpejuſchees .	70
Mafajeem Jaſniſcheem	70
Wairateem par atbildi uš kolektīvu ſweizeenu .	71
Manam draugam = ſkeptikim	71
Kad man aiſrahdija uš manām ſuhdſibam . .	72

W e e n e e m

Ļimai meitenei	74
Repeetizigai	74
N. N.	75
A. M., kaš ſchehlojās par ſewi un laiſu . . .	75
L. S.	76
L. R.	76
Neaiſmirstelitei	76
D. B.	77
Mafai Ēmilijai	77
Mafai Meritei	77
L. L. D. lihdſ ar grahmatu	78
A. N. R.	78
Dahrgai Dorinai	78
Ari winai	79
Draugam par meerinajumu, kad wiņſch bij ſau=	
dejiš ſawu mihlaſo iluſiju	79
Jaunajam draugam albumā	80
Bezajam draugam — kaſnu ſahpejam	80
Jaunajeem draugeem	80

Sem ſeemet=egles

W e e n e e m

Sweizeens „Ruſkeem”	83
-------------------------------	----





„Uniwersalās Bibliotēkas“ jauniznākušā numuri:

- Nr. 1./2. Gēte, Jaukst. Pirmā daļa. Tulkotājs J. Rainis
Piektais izdevums. 60 lant. (30 rub.)
- Nr. 19./20. Gēte, Jaunā Wertera zeešānās.
Tulkotājs A. Paspasija. Trešais izd. 60 lant. (30 rub.)
- Nr. 55./56. J. Rainis, Sēta sirs. Saulgriešņu
pasaļa 5 zehleņos. Septītais izdevums. 60 lant.
(30 rub.)
- Nr. 60. R. Stalbes, Rā es brauzu Seemeļmeitas
Iuhkotees. Otrs izdevums. 30 lant. (15 rub.)
- Nr. 184. Biršneka-Upiša, Peleša afmena
stahsti. Otrs izdevums. 30. lant. (15 rub.)
- Nr. 225./226. R. Blaumanis, Andrišons, / Nahwes
ehnā, / Salna pawasari. 60 lant. (30 rub.)
- Nr. 238./240. J. Turgenewa, Muišchneeku pereklis.
Romans. Tulkotājs Antons Austrinšch.
90 lant. (45 rub.)
- Nr. 241. G. Merķeļa, Wanems Jmanta. Latweešņu
teika. Tulkotājs A. Buhmanis. Otrs izdevums
30 lant. (15 rub.)
- Nr. 242. Marka Twena, Zilweks, kusch peekufu-
koja Hedliburgu. Tulkotājs W. Grehwinšch.
30 lant. (15 rub.)
- Nr. 243. Cand. hist. A. Bihlmana, Jhša Polijas
wehsture. 30 lant. (15 rub.)
- Nr. 244./245. J. Rainis, Mufa mahjās. Šweizeeni
daudseem un weeneem. 60 lant. (30 rub.)
- Nr. 246. H. Heine, Džejas I. Tulkotājs Reemelis.
Ar Heines biogrāfiju. 30 lant. (15 rub.)
- Nr. 247. Marka Twena, 1.000.000 mahrzinu
banknote, / Sawads gadījums. Stahsti.
Tulkotājs W. Grehwinšch. 30 lant. (15 rub.)